

Brev fra Baste:**JULEBREV ANNO 2003**

Lørdag den 18. oktober var en vakker solskinsdag på våre kanter av Bolivia – selv om vi befant oss nesten fire tusen meter over havet kunne vi brette opp skjorteermene og kjenne vårsola varme og prikke i huden. På grunn av urolighetene – som så langt hadde kostet 70 menneskeliv – lå vi et par dager etter programmet, men i løpet av natten hadde den forhatte president "Goni" stukket av til Bush-land med halen imellom beina, og dermed var det, i hvert fall forebels, slutt på opptøyene.

Vi – Siw, Reidun (et grepa kvinnemenneske fra Ålesund) og jeg, hadde stått 'an av et par dager ekstra i Sucre, i håp om at situasjonen skulle roe seg, og blokaden av veien imellom Sucre og Potosi skulle bli opphevet. Politiet hadde tilbudt oss eskorte halve veien – men vi var ikke særlig interessert i å bli identifisert med akkurat *det* klientellet, og å brøyte seg rydning blant kampesteiner, nedfelte trær og galsinte campesinos (bønder) på egen hånd, virket ikke særlig klokt eller forlokkende - . Så vi sto 'an av, som sagt, og mesket oss med Marcelo's kjempebiffer om kveldene – og våknet til dunder og brak og dynamittsmell hver morgen når demonstrantene toget forbi i nærheten av hotellet.

Men denne morgenen fortalte CNN at Goni var på vei til Florida, og ryktebørsen fortalte at det skulle være noenlunde trygt for færende folk å begi seg ut på veiene igjen.

Kaptein Raoul Chambilla fortalte på telefonen at det i øyeblikket var fred og fryd og gammen i Potosi – og dermed dro vi av gårde i Frelsesarmeens Toyota Hiace. Med vår uniformerte frelses-kaptein bak rattet, og Siw ved hans side, følte vel både Reidun og jeg at vi var i rimelig trygge og gode hender - .

Vi var ikke kommet så mange kilometrene ut fra Sucre før "ryddesjauen" begynte. Lange strekninger av veien var overstrødd med kampesteiner, busker og trær, og der hvor det ikke gikk an å kjøre slalom, måtte vi ut og rydde vei. Det var en lang karavane av busser og biler og hundrevis av mennesker, så det gikk ganske greit med ryddingen, men etter 5 timer var vi ikke kommet mer enn godt og vel halvveis – og turen fra Sucre til Potosi tar ca. tre timer under normale forhold. Og ved et veikryss, ca. fem mil fra Potosi, var det bom stopp!

Her hadde hundrevis av streikende campesinos samlet seg og nektet å slippe noen igjennom før de hadde fått forsikring fra den nye regjeringen om at det ville bli avholdt folkeavstemming om omstridte spørsmål i løpet av kort tid. Det var forventet at den nye presidenten ville komme med en erklæring over radioen i løpet av en halvtimes tid, så det var bare å stoppe bilen – og avvete utviklingen.

Vi sto midt i køen, parkert utpå veikanten med en dyp grøft på styrbord side, og kapteinen labbet noen hundre meter framover for å få mer informasjon, mens Siw jaktet på et toalett. Reidun slappet av inne i bilen, mens jeg satt i døråpningen og småkoste meg med en sneip i vårsola. Da, aber pløtslich, nesten som troll av en eske, var vi omkranset av et hundretalls nysgjerrige campesinos. De var just ikke kommet rett fra badstuen; skjegg og skitt og blodskutte øyne vitnet om at denne gjengen

hadde streiket og blokkert og balstyrt i dager og netter – og det var neppe skumma melk de hadde fyrt opp med til frokost - ! Inne i flokken hørte jeg noen som mumlet ”gringos” – og dermed begynte et par av de mest blodskutte å rugge på bilen, pekte på grøfta og innimellom skvaldringa dem imellom oppfattet jeg at de mente Hiace’n ville bli en fin bombe. Vi hadde allerede passert et par utbrente bilvrak på veien, så jeg var ikke i tvil om at vi var på full fart inn i en kinkig situasjon...

Jeg speidet forgyeves etter Siw og frelses-kapteinen, som selvfølgelig glimret med sitt fravær, og bak meg mer følte enn så jeg at Reidun var – skal vi si, en smule anspent! Nå var gode råd ikke på billigsalg. Gringo-mumlingen ble stadig mer høylydt, og bilrugginga tiltok i styrke – dette var ikke hyggelig i det hele tatt, noe måtte gjøres, og det fort.

Men nå forgriper vi tingenes gang. Reidun og jeg hadde allerede vært i Bolivia i over en uke – og for å holde dere i spenning en stund til, så begynner begynnelsen da vi slitne og støle landet i steikvarme Santa Cruz fredag den 10. oktober, og ble behørig mottatt på flyplassen av Naida’s mamma og søsken. (For ny-innvidde så er Naida den jenta jeg for 23 år siden dro til Bolivia for å finne. Hun og mannen og tre av de fire barna arbeider og bor for tiden i London).

Jeg innser allerede nå at jeg umulig kan beskrive dag for dag og hjem for hjem, slik som i enkelte av mine tidligere reise/julebrev – det vil sprengte alle rammer; husk at dette brevet skal kopieres, pakkes sammen med bilder og julehilsener fra alle barna, og sendes ut i nesten 700 eksemplarer. Så jeg må nok nøye meg og deg med en del enkelt-episoder og opplevelser fra denne maratonreisen. På grunn av stappfulle fly ble turen noe kortere enn vanlig; flere steder måtte vi besøke to hjem pr. dag for å få programmet til å gå i hop – og på et visst tidspunkt var vi bortimot 30 personer som fartet rundt! Så det var just ingen sydenferie for lille meg, og slettes ikke for stakkars Siw som hang i stroppa fra tidlig morgen til langt på natt - men ikke misforstå: det er slik det skal være, og det er slik vi vil ha det. Kjempetur!!

Reidun er fra Ålesund, jobber i Mørebanken, og har ikke mindre enn tre fadderbarn i Tarija!

Dessuten hadde hun med seg et lass med fotballer og andre ting og tang fra Mørebanken, så jeg kan forsikre dere om at så vel Reidun som Mørebanken står høyt i kurs blant barna våre!

På vei fra flyplassen til hotellet stoppet vi tradisjonen tro på grillrestauranten ”Don Miguel”

for å melde vår ankomst og bestille bord til neste dags familiefest. Utenfor traff vi 45 gategutter som ble med inn og fikk noen forfriskninger, de sjarmerte Reidun i søk – og vi inviterte også dem til å delta neste kveld. Joda – guttene stilte opp de, nykjemmet og rene i pelsen, og en av dem holdt til og med takketale for oss!

Siw og Reidun fant tonen pr. omgående, og på mandagen var det besøk på dagcenteret 1ro de Mayo (BFN 33-) – hvor alt egentlig var som før. Rimelig rent og pent – i hvertfall for anledningen – og viltre unger og mye dans og hurlumhei før vi smilte og svettet oss igjennom fotosesjonen, og visste at nå var vi endelig og omsider i gang!

Grytidlig neste morgen var vi nok engang oppe i luften, og landet i Sucre akkurat tidsnok til at vi rakk fram til hotellet minutter før alle taxisjåførene gikk ut i streik! Som tidligere nevnt opplevde vi en del ballade i Sucre de første dagene. Ikke slik at vi følte oss truet eller i "skuddlinjen" – men de fleste butikkene holdt stengt, og stemningen var noe labil, for å si det sånn. Men min gode venn Marcelo Miranda holdt grillrestauranten "Guardamonte" åpen hver kveld; gjensynet og gleden var like ekte og stor og romslig som de enorme ½ kilos biffene han serverer. At han også har et stort og romslig hjerte og er mann for sin hatt, kommer jeg tilbake til litt lenger ute i brevet – han har for øvrig nylig avlagt sin juridiske embetseksamen, så dette er en mann med uvanlige kapasiteter.

Besøkene på daghjemmene Pokonas (BFN 40-) og Batallon Colorados (BFN 41-) forløp også helt programmessig.

Noe nytt var der faktisk under solen, i og med at de hadde fått anlagt et gedigent soltak over uteplassen. Så nå kunne barna leke ute både i sol og regn, og vi nordboere var forskånet for den steikende sola under oppvisningene og fotograferingen. Men nå skal vi tilbake til "mellomlandingene" der oppe i veikrysset imellom Sucre og Potosi:

Jeg følte meg som ei and i nærheten av en foss! Den ser rolig og uanfektet ut på overflaten, men under vannet padler den frenetisk for å beholde posisjonen..... Det var vel en kombinasjon av tre ting som reddet oss ut av situasjonen: at jeg heldigvis ikke er helt blank i spansk, at jeg, ung og dum? og til min salig moders fortvilelse påførte kroppen noen sjømannstatoveringer, og at jeg fremdeles ikke har sluttet å røyke - .

I denne flokken av aggressive og bakfulle campesinos var det tydelig at "gringos" var ensbetydende med president-rømlingen Goni's amigos: amerikanerne – så jeg brettet opp skjorteermene ytterligere, pekte på tatoveringen av det norske flagget, og ba dem ta en titt.

Og så messet jeg videre – tilsynelatende (tror jeg) kald og rolig – noe om at selv om de ikke kjente dette flagget, så kunne de i hvert fall se at det ikke var det amerikanske! Tvert imot; jeg kommer fra landet hvor julenissen bor, for å hjelpe fattige barn etc.etc. og blablabla, - alt dette mens jeg åpnet et par pakker med sigaretter (amerikanske -!) som ble revet bort av grådige og gravsvarte hender. Og da jeg for godt mål la til at jeg egentlig syntes Goni skulle vært her og ryddet veien aleine, da snudde stemningen som ved et trylleri: da var jeg plutselig som Tiedemans Teddy – alle manns venn!

Det var ikke måte på kyssing og klemming og takksigelser og omfavnelser fra mine nyervervede, skamskitne og suglende venner – og jeg tenkte at hvis jeg overlever denne bakteriefloraen så blir jeg immun mot det meste - !

Noen minutter senere spredte nyhetene seg om at den nye regjeringen hadde gått med på kravet om folkeavstemming. Folket jublet, Siw og kapteinen dukket etter hvert opp, vi vinket et lykksalig farvel til bondehæren, og karavanen kunne omsider fortsette mot Potosi.

Etterpå viste det seg at kapteinen, den feigingen, hadde stått på en knause i nærheten og fotografert hele seansen – sannsynligvis mest med tanke på bilforsikringen...

Barna i Potosi (BFN 54-) hadde ventet i flere dager på oss, så der ble det skikkelig jubalong da vi endelig dukket opp. I sine flotte (innleide) kostymer bæret de oss med sang og dans og deklamering, og Reidun ble så forelsket i disse smårollingene at hun sporenstreks bestemte at hennes datter skulle ha et fadderbarn fra det høye Potosi – ca. 4.200 meter over havet.

Vi frøs oss igjennom en iskald natt på hotellet, og da vi neste dag tok en snartripp opp til de berømte og beryktede gruvene – punkterte venstre bakhjul på nøyaktig samme sted som for fire år siden. Vi hadde dårlig med tid – for om ettermiddagen skulle vi være med på matutdeling i fattigkvarteret i Sucre – dessuten var vi nesten tomme for bensin. På grunn av blokaden tok det lang tid før vi endelig fant en bensinstasjon som hadde en skvett igjen i tankene – og enda lengre før vi fant et verksted som hadde søndagsåpent; vi torde ikke ta ut på den skamfærte landeveien igjen uten reservedekk. Men omsider fant vi en flittig maur som lappet dekket, til søndagspris – rundt omregnet kom regningen på tre norske kroner - .

Tilbake i Sucre – utpå ettermiddagen var det full fart ut til Barrio Matadero med store melkespann og sekker med påsmurte rundstykker og skikkelig kjøttpålegg. Vanligvis slår en av kapteinene på Frelsesarmeens stortromme, og så kommer ungene ruslende og småspringende med sine kopper og krus. Men i dag var de allerede på plass da vi kom – mer enn to hundre unger sto forventningsfulle på rekke og rad oppe på haugen, og de ventet ikke forgjeves. Alle fikk – men det var akkurat så vidt at det holdt!

Kapteinen på Pokonas fortalte oss en sørgelig historie: En gammel, lutfattig og helsesvak bestemor hadde kommet med et lite spedbarn, bare noen uker gammelt, og ville gi det bort!

Det var hennes 17 år gamle datter som var blitt gravid, men barnefaren stakk over alle hauger så snart han ble klar over ståa – og datteren hennes døde i barsel. Nå satt hun med den lille ungen, som hun knapt hadde krefter til å løfte, og som eneste føde fikk baby'en sjokoladepulver blandet med vann.

Verken hun eller kapteinen visste sin arme råd – og spurte om vi kunne tenke ut en løsning på problemet. Denne historien grep virkelig fatt i oss, og vi brukte både dag og natt til tankevirksomhet og diskusjoner om mer og mindre realistiske løsninger. Reidun ringte til og med hjem til sin datter og satte henne i sving med å finne ut om det var mulig å adoptere ungen. Vi la frem problemet for Marcelo – som advokat var han klar over viktigheten av at barnet ble ”bokført” – altså bli registrert med fødselsattest osv., og derfor tilbød han seg sporenstreks å registrere seg som far til barnet! Men vi innså etter hvert at det ville ta måneder og kanskje år før vi eventuelt kunne få ungen adoptert til Norge, så hva skulle vi gjøre med den lille imellomtiden?

Jo – jeg kom til å tenke på min kjære Doris – også kalt Dolly Halvparten – som driver mitt private lille daghjem, Guarderia Baste Fanebust, oppe i El Temporal i Cochabamba. Noen dager senere, da jeg var sammen med henne og familien, la jeg fram problemet – og spurte rett og slett om de kunne tenke seg å ta dette barnet inn i familien for en stund. Men, jeg ba dem tenke seg om både vel og lenge, og ta et skikkelig familieråd, for sjansen var absolutt til stede at han ville måtte bli hos dem for alltid - . Dolly kikket på moren, moren kikket på Dolly – det familierådet var ordløst og varte i ca. 7 sekunder; så smilte de i kor til meg, og spurte:

- Kan vi reise og hente lille Marcelito i morgen?

Det er fremdeles håp for verden - .

Men da vi ga tilbakemelding til Pokonas om at alt var ordnet, og de dro ut for å hente ungen

- et par timers reise utenfor byen, var barnet borte. Bestemoren hadde visstnok funnet andre fosterforeldre; om dette var til det beste for barnet vil vi aldri få vite – men at det finnes mennesker som Marcelo, Dolly og hennes familie, det gjør virkelig godt å vite!

Tirsdag den 21. oktober fløy vi høyt og lavt over hele Bolivia for å komme oss til Tarija. Det er ikke så langt i luftlinje – men uten direkte forbindelse måtte vi dra i motsatt retning, og bytte fly både i La Paz og i Santa Cruz. Men så fikk vi et par riktig hyggelige dager der sør, og Reidun fikk se Bolivia's høye fjell og dype daler fra luften som en ekstra bonus.

På Casa Elisabeth (BFN 34-) var det ny ledelse, en riktig ungdommelig og skjeggete kapteinfriskus – som jeg faktisk ikke husker navnet på – hadde full og fin kontroll over barn og betjening, og her fikk Reidun en hel dag sammen med sine tre fadderbarn.

Hittil var vi møtt av små grupper av barn og offiserer på flyplassene, og jeg var klar over at velkomsten i Cochabamba ville bli av en litt annen dimensjon. Men at den skulle bli til de grader gedigen, var faktisk mer enn selv jeg hadde forestilt meg: Den store ankomsthallen var stappfull av festklede barn, nypressede offiserer, familien til Dolly med norske og bolivianske flagg, ungdommer og "gamle kjente" – og ikke mindre enn to orkestre som gjorde sitt beste for å overdøve hverandre mens Reidun og jeg ble overhengt med blomsterkranser. Å jøje meg for liv og røre!! Utrolig – det kan ikke beskrives, det må oppleves !

Vi installerte oss som vanlig på Hotel Ambassador, jeg fikk et ålreit rom i 4. etasje, men så snart min gamle venninne – værelsespiken Christina fikk øye på meg, ble jeg sporenstrets og bestemt flyttet inn på hennes beste suite, og behandlet som konge og keiser under hele oppholdet.

Magen min var litt balstyrig etter at jeg hadde falt for fristelsen av velduftende gatemat... (jeg *visste* jo egentlig bedre – men jeg kan motså alt, unntatt fristelser..) så jeg tok det med ro i nærområdet, mens Siw og Reidun skinnristet seg nedover jungelveiene til apekattbesøk i Chapare.

Og etter det offisielle besøket på Catalina Booth, (BFN 51-) Frelsesarmeens største daghjem og hovedkontoret hvor Siw jobber, var vi mandags ettermiddag nok engang på vei til flyplassen.

Ikke for å reise denne gangen, men for å delta i velkomstkomiteen for min yngste sønn, Øyvind.

Det ble ikke fullt så mye hurlumhei som noen dager tidligere, men mer enn nok til at gutten gliste fra øre til øre, fant seg til rette i folden, og følte seg øyensynlig som fisken i vannet resten av turen.

Dette var hans første – men langt fra siste, besøk i Bolivia. Hans samboer, Hilde, var her for ett år siden og jobbet på pikehjemmet noen måneder, og nå var det Øyvinds tur til å sette seg inn i forholdene og arbeidsmetodene til gamlingen. Tanken er at han og Hilde – på sikt – gradvis skal kunne ta over styringen av Boliviafamilien når det begynner å glippe

for meg. Heldigvis har vi også etter hvert fått så mange interesserte og nære medarbeidere og hjelpere, at jeg ser forholdsvis lyst på utsiktene for Boliviafamilien også etter at jeg har lagt inn årene. Forhåpentligvis skal jeg fortsatt styre skuta i mange år framover, men bedre føre var.

Hans første møte med Bolivia-livets realiteter kom allerede neste dag, da var det guttehjemmet "Oscar Ahlm" (BFN 53-) og dagcenteret Huayra Khassa (BFN 48-) som sto på programmet.

En hektisk dag med rundt regnet 120 unger som skulle fotograferes. Så vi delte litt på jobben, og hvis det er noen av dere faddere som undrer på om jeg har tatt ansiktsløftning, så er det i enkelte høve ikke meg, men altså Øyvind som figurerer sammen med fadderbarna - .

Selvfølkelig var det også her opptreden og dans – og som på alle andre steder måtte vi utpå og delta i krumspringene. Ikke en sånn vanlig tre-minutters svingom; å nei – dansene her er (føles i hvert fall) nærmest endeløse, og spesielt når vi kommer opp i fire tusen meters høyde kan jeg forsikre dere om at vi som til daglig lever med nesa i strandsteinene sliter tungt.

Guttehjemmet er for øvrig blitt for trangt og nedslitt, og i løpet av februar skal guttene flytte inn i et flunkende nytt hjem som er under oppføring i utkanten av Cochabamba. Så vi kan nok forberede oss på anmodninger om kronasje til innredning og tøler og ting og tang...

Onsdag og torsdag gikk slag i slag med besøk i Parotani (BFN 35)– en god times kjøretur utenfor Cochabamba, og oppe i El Temporal, hos Dolly Halvparten's Guarderia Baste Fanebust, (GBF-)

som holdes i ypperlig stand – ikke minst takket være de årlige donasjoner fra Tananger Lions Club. Begge steder var det full fest og tut og kjør, og foreldrene til Dolly "adopterte" på strak arm Øyvind som den nye sønn i huset! En flott og hjertegod familie – som tilfældighetenes uransakelige spill gjorde til min, bare fordi jeg for østen år siden kjøpte noen roser av Dolly - .

Hun er for øvrig ferdig med sin utdannelse, kan titulere seg "Profesora" – og er aktivt med i politisk styre og stell i Cochabamba, på parti med Evo Morales, koka-bøndenens forkjemper, som nære på ble valgt til president i fjor.

Neste dag: nok engang ut til flyplassen med unger og offiserer og blomster og musikk – stort besøk i vente. Ikke mindre enn 14 norske nordmenn fra Norge – en lett og interessant blanding av unge ungdommer, og ikke ikke fullt så unge ungdommer fra femten til noenogseksti – alle med tilknytning til Boliviafamilien. Hver og en hadde fortjent å blitt nevnt med navn og takksigelser – men da hadde jeg aldri blitt ferdig med dette brevet, så heretter benevnes de bare som Hans Olav og gjengen (HO&g). Jeg må kun trekke fram Trine, 18-årig elev fra Forus videregående skole, som ble fotfulgt av sin lærer og to filmfotografer. Hun var med som representant og utsending fordi Forus vgs. har trykket Boliviafamilien til sitt bryst, og i løpet av de tre siste årene solgt egenprodusert kunst og donert langt over to hundre tusen kroner til forskjellige prosjekter i Bolivia. (Bakeri på pikehjemmet i Cochabamba, soloppvarmings-anlegg til guttehjemmet i Viacha – og neste prosjekt er sanitæranlegg til det nye senteret i Yaurichambi).

HO&g ble behørig bekranset og musisert, og de var tydelig beveget og begeistret over mottakelsen. Etter å ha blitt installert på Ambassador, var det bare tid for en liten pause før Siw var på pletten og tok dem med for å dele ut mat til de fattige på gaten. Fullt kjørt fra dag en!

Jeg var kjempeglad for at vi hadde med HO&g pluss Øyvind og Reidun da vi neste dag besøkte pikehjemmet, Evangelia Booth (BFN 45-). Hvis ikke hadde jeg bokstavelig talt (nesten) blitt spist opp av disse sekskapssjuka jentene, som *dessverre* har så altfor lite voksenkontakt. Nå kunne jentene dele og fordele seg på nærmere 20 voksne personer for en stakket stund, og stolt dro de oss med rundt på det ny-utvidede hjemmet og viste fram PC-rommet, sine egne soveplasser – og ikke minst bakeriet. Jeg har en begrunnet mistanke om at det har gått litt i hytt og vær med bakeriet det siste året, men nå hadde i hvert fall jentene fått en kvinnelig konditor til læremester, og Trine fikk på seg forkle og knadde deig til fryd og gammen for fotografer og publikum. Et stort hjørneværelse ut mot gaten er også under innredning – her skal det bli konditori, med salg av hjemmelagde brød og kaker og annet snadder. Tvi tvi, jenter! – og takk til Forus.

Senere på ettermiddagen var vi invitert ut til Frelsesarmeens dagsenter ”La Chimba” – på noe de kalte for ”Folklorisk Festival”. Vi visste egentlig lite om hva det gikk ut på, men det viste seg å være et flott program som ledelsen hadde fått istand til ære for oss tilreisende. De hadde bygget opp en stor scene - med deltagelse av barn fra absolutt alle dagcentre og barnehjem med tilhørighet til Boliviafamilien i mange mils omkrets, og vi fikk en feiende flott oppvisning av så vel glade barneamatører som profesjonelle ungdommer - ikke mindre enn 22 poster var det på programmet, så det tok sin tid. Og etterpå var det som seg hør og bør pølser og brus - .

Sjølve sjefen i Cochabamba – major Antonio Arguedas – holdt også tale, og takket med store og sikkert velmente ord for alt hva Boliviafamilien har gjort og opp- og utrettet igjennom disse 23 årene, - og ikke minst for det han forespeilte seg at vi kommer til å gjøre. Nå hadde jeg en liten høne å plukke med den gode majoren; egentlig hadde jeg ventet at han skulle ta kontakt med meg i sakens anledning helt siden vi ankom Cochabamba. Som dere sikkeret erindrer? fra ”Makrell-skrivet” mitt i august, hadde jeg en kontovers på gang med den nye obersten i Chile, Hugo Pintos, som ville erstatte vår ”mann”, Siw Broman, med en eller annen offiser. Jeg har nok støtt den gode obersten på mansjettene, for han har aldri besvart mitt ultimatum – men via ”velinformerte kilder” fikk jeg vite at han nå hadde ombestemt seg..., og at jeg skulle bli informert om dette igjennom major Arguedas når jeg kom til Cochabamba - .

Vel, nå hadde jeg vært i byen i over en uke uten å høre et pip fra den kanten – og ikke minst Siw var selvfølgelig gira på å få vite om mine kilder hadde rett, eller om oppsigelsen sto ved lag.

Vi skulle videre til La Paz tirsdag formiddag – så nå følte jeg at sannhetens øyeblikk var overmodent. Jeg ba majoren bli med opp på kammerset, sammen med Siw og Øyvind - men på direkte spørsmål om han ikke hadde noen hilsen til Siw og meg fra obersten, svarte han benektende; han hadde ikke fått beskjed om noen verdens ting fra den kanten - !

Jeg innrømmer at akkurat da følte jeg meg en smule matt og forb....., men gjentok for ham det jeg hadde gitt beskjed om til Chile: - et av mine få prinsipper i livet er lojalitet, og den skal ikke bare fungere oppover i samfunnet, så dersom ikke Siw fikk fortsette som før, og med utvidede fullmakter, ville jeg ta henne ut av Frelsesarmeen, opprette et eget kontor for

henne, slik at hun fikk den hele og fulle kontroll over Boliviafamiliens aktiviteter, og at de da måtte komme til henne med utstrakt hånd. Dette ville selvfølgelig innebære at jeg måtte fravike et av Boliviafamiliens hovedprinsipper – nemlig at bidragene går ubeskåret og direkte fra fadder til Frelsesarmeen; for nå måtte vi eventuelt betale bte av kontor, PC, etc.etc. – i tillegg til husvære og lønn for Siw.

Det ville med andre ord kort og godt og rett og slett måtte bli mindre penger til Frelsesarmeen.

Dette var et språk han forsto – og han lovte med stort alvor at han skulle ringe til obersten så snart kontoret åpnet i Lima over helgen, med andre ord tirsdag – siden mandag var helligdag her nede.

Jeg tok det hele med ro, for jeg var blitt informert fra såpass høyt hold at jeg visste hva resultatet ville bli – så neste dag var jeg i skikkelig festhumør da hele viking-gjengen pluss 40 jenter fra pikehjemmet i to stappfulle busser kreket seg oppover Cochabambadalen til den tradisjonelle avslutningsfesten i Taquiña-parken. Og fest ble det – som vanlig etter hvert for meg, men som et fyrverkeri av dans og farger og kostymer for Reidun, Øyvind og HO&g! Og kelnerne galsprang med cola og sprakende iskremfantasier til jenter som kun opplever noe som dette annethvert år - .

Dagen derpå klarte Siw å skaffe innpass for Trine, Reidun og noen få fra HO&g i kvinnefengslet.

Dette besøket gjorde så sterkt inntrykk på dem at da de kom hjem ble det sporenstreks samlet inn over 12 000,- kroner fra Trine's skolekamerater og Reiduns Mørebanks venner til julegaver for barna som bor med mødrene sine i dette begredelige fengslet. Og med den summen blir det penger til overs for symaskiner og andre tøler og ting disse stakkars kvinnene har behov for.

Like sterkt – ja, kanskje enda sterkere inntrykk fikk de som var med for å dele ut mat til limsniffende gatebarn senere på kvelden. Her er forholdene så ubeskrivelige at jeg ikke engang forsøker, og et par av ungdommene våre måtte bare dra tilbake etter få minutter – mens atter andre forteller meg at de fremdeles, mange uker etter hjemkomsten – sliter med minnene herfra.

Allerede kl.0600 neste morgen dro HO&g ut til flyplassen. De skulle av gårde på en 5 dagers utflukt til Peru, med det berømte Machu Picchu som hovedmål – og vi skulle møtes igjen i La Paz.

Siw, Øyvind og jeg gjorde oss klar til å fly opp til La Paz ved 10-tiden, og midt under pakkingen fikk jeg beskjed om at majoren ventet i resepsjonen - . Jeg lot ham vente – med en beroligende Coca Cola – til jeg hadde pakket ferdig, og da fikk jeg det svaret jeg egentlig visste ville komme.

Han forsøkte selvfølgelig å ta mesteparten av æren for helomvendingen, og jeg var generøs nok til ikke å motsi ham – hovedsaken var i hvert fall at ”han – i en lang og seriøs samtale med obersten

hadde bestemt at Siw skulle få fortsette som før, med utvidede fullmakter og uten overstyring av andre offiserer – ”. Jaja, money talks – og dermed skiltes vi som venner og vel forlikte.

Og Siw kunne endelig og omsider puste lettet ut –hun hadde vært igjennom en lang og vond tid , med våkenetter, fortvilelse, sinne og en liten tåreskvett innimellom. Men bakom skyene –

landet vi i La Paz, på verdens lengste rullebane og med luft så tynn at du blir skjelven i knærne bare du løfter på øyelokkene. Og det må man jo innimellom - .

Vi innlosjerte oss som vanlig på vennlige Residencial Rosario i øvre del av sentrum, nøt nytrukket regnbueørret med nogo attåt til innbruddspris om kvelden, og neste formiddag la vi iverg til dagsenteret Lacaya ved Titicacasyøen. Med oss på ferden hadde vi familien Jensen fra Egersunds-traktene; også de faddere i Boliviafamilien – men i tillegg har de adoptert, på virkelig, to barn fra Bolivia, og nå var de nede for at barna skulle få et lite inntrykk av sitt opphav og opprinnelse.

Lacaya (BFN 55-) var pyntet med portaler og bannere, og innhegningen var stappfull av barn og foreldre i sine fargerike festklær. Det var – selvfølgelig – også her sang og dans av barna, og taler av ordfører og andre lokale notabiliteter, og jeg fikk meg overrakt et fantastisk teppe som landsbykvinnene egenhendig hadde brukt flere måneder på å veve til meg. På tampen av en kjempesol skinnsdag kom kapteinen med et ”fromt ønske” – daghjemmet var blitt så populært at det nå var fullstendig sprengt. De hadde behov for å bygge nytt kjøkken, spise- og lesesal, osv. – og i sitt lønnlige og frimodige håp hadde han allerede satt opp en kalkyle over kostnadene...

Jeg studerte dokumentet, med dugnad og stor egeninnsats beløp prosjektet seg til rundt 7.000,- dollars, altså nærmere femti tusen kroner - . Vel, jeg tok dokumentet med meg – kunne selvfølgelig ikke love noe som helst, men sa jo også at det er von i hangande snøre, og som han vel visste har det skjedd undere før i Boliviafamilien - .

Hadde jeg visst hvor nært dette underet var, så hadde jeg kanskje blitt litt fælen - for da jeg noe senere på kvelden logget meg inn på internet, var det innimellom all søppelposten en melding fra en fadder i Kristiansand. Han jobber som boreleder for Statoil i Nordsjøen, ingen grunn til å legge skjul på at han heter Terje Bach, og for egen regning hadde han lagt inn en søknad til Statoils jubileumslegat om støtte til Boliviafamilien. *Han kunne nå med glede meddele at søknaden var imøtekommet med en sum av - hold dere fast - kr. 50.000,-*

Er det rart at jeg sovnet med et undrende smil om munnen den kvelden? Og selvfølgelig skal det bli nybygg på Lacaya – jeg vil ikke trosse skjebnen ved engang å tenke på noe annet!

Pengene er allerede sendt – og snart er dugnads gjengen i full gang med spader og spett - og jeg gleder meg som en unge til gjensynet med disse flotte menneskene der oppe på høyslettene,

hvor et nyfødt lam koster 20 kroner, og en fullvoksen levende sau 140,- så vet dere det óg i disse pinnekjøtt-tider.

De neste dagene var hesblesende og tettpakket av program. Først ute var El Tejar (BFN 36-) neste morgen, hvor vi nok engang fikk overbragt et lite nybyggingsprosjekt – så var det full fart opp til flyplassen for å ta imot Johnny & Co; ni Kristiansandsfaddere som med tårer i øyekrokene ble behørig motatt med ”Ja, vi elsker” av Frelsesarmæens hornorkester – og enkelte av sine fadderbarn.

Så fulgte en bedre fiskemiddag i privaten på dagsenteret Achachicala (BFN 52-), og deretter sang og dans innendørs før vi forhalte ned i parken for foto-sesjonen. Det var nok en temmelig sliten gjeng som etter et par døgn på reisefot omsider krøp til køys på Rosario den kvelden - .

Men her var ikke rom for noe slaraffenliv. Første besøk neste morgen var ”Refugio de Amor” – daghjemmet som tidligere het ”8 de Diciembre”, men som var gått i stå da en tysk organisasjon gikk i oppløsning og trakk seg ut av hjelpearbeidet. Som Ekofisk arbeider var Johnny spesielt interessert i å sjekke ståa her, for dette senteret for småbarn opp til 6 år ble nemlig gjenåpnet av oss i mai i fjor, og drives med midler som kom inn ved kildesortering og salg av skrapmetall fra Ekofisk. Og han ble ikke skuffet. Her var det rent og pent og en overbevisende ledelse – og smårollingene særdeles sjarvende, det eneste negative vi fant var at sanitæranlegget kunne trenge en liten røvoasjon – og det skal det vel også bli ei råd med.

Noen timer senere befant vi oss langt ute og oppe på høyslettene, ved utgravingene og dagsenteret Tiwanaku (BFN 56-), som jeg kunne fortalt mye og positivt om, men la meg kort og godt si at for meg ble det kort og godt en fin reprise fra forrige gang: Alt vel – og nok en flott mottakelse.

Lørdag 8. november: Nok engang til flyplassen – HO&g returnerte fulle av positive inntrykk fra hektisk sightseeing i Peru, og nå var vi rundt regnet 30 personer som la direkte iver til guttehemmet i Viacha (BFN-46). Her ble vi hjertelig mottatt av gamle kjente, og fort kjent med nye gutter som var kommet til siden sist. Egentlig forferdelig mange triste bakgrunnshistorier her, men det får bli til en annen gang – denne dagen var det geburtsdagsfeiring, kaker og brus og gla’ mat og fotballer fra Mørebanken som sto i fokus. Og selvfølgelig det nye solvarme-anlegget donert av Forus vgs.; et enormt og imponerende glassarrangement som dekket hele den indre gårdsplassen - håper bare det er like effektivt som det er imponerende - .

En liten historie må jeg ta med på tampen herfra. Jeg hadde med en neve dollars fra en fadder som jeg skulle overrekke til gutten hennes her i Viacha. Daniel – på 11 år, hadde ikke hatt noe besøk fra familien hele dette året – og han trodde ikke sine egne øyne da jeg tok ham på fanget og overrakte ham brevet med fotografi og penger. Til slutt la han bare armene rundt meg, med hodet inn i skulderkroken – og strigråt. Da rant det nok også noen stille tårer fra øyekroken til den gamle resyklerte hippien ned i gråskjegget, og jeg tenkte at nå skulle de vært her de som graver og spør om hvorfor jeg egentlig holder på med dette. If you have to ask – you’ll never know...

Så var vi kommet fram til søndag den 9. november – den siste dagen på programmet – og nå spisset det seg til med to høydepunkter: Yaurichambi (BFN 32-) og Corquemaya (BFN 39-).

På førstnevnte sted var steikte solen fra zenit da vi ankom og ble bekranset med så mange tradisjonelle blomster- og brødkranser at man kunne få skiveforskyvning av mindre. Her har vi sørget for et stort og flott nybygg siden sist – og dette visste og viste de å sette pris på.

Men da vi noen timer senere – til levende dynamittsalutter – ble mottatt i Corquemaya, (Casa Doris) med gaver fra befolkningen til hver og en av oss, slo været om, og vi hakket og blåfrøys oss igjennom et par timers seremonier. Så da alt omsider var vel til ende, røyk jeg stemmeløs og uggen til køys mens mesteparten av de langveisfærende neste dag dro på en to-dagers tur til feriebyen Copacabana ved Titicacasjøen – med overnatting på incaenes hellige øy, Isla del Sol.

Der har jeg vært før, så jeg ønsket dem bare lykke på ferden, og grov meg ned i sengehalmen.

Badegjestene returnerte utpå tirsdagen, og da var det egentlig bare å begynne å pakke og gjøre seg klar til avreise neste dag. Det vil si, Johnny & Co. ble igjen for å fortsette videre på egen hånd til Peru og Argentina i noen uker – mens HO&G satte kursen for dei gamle fjell i synningom.

Siw, Øyvind, Jørn og jeg dro tilbake til Cochabamba for å ”rydde opp” i lister og papirer og notater, og for å ha en siste kveld med den lokale gjengen i Cochabamba. Det gjorde vi til gagns på stamsjappa El Griego, og så var det bare å overlate Jørn til seg selv – og til Siw.

Jørn er en Stavanger-gutt på etparogtjue, som jobber for kost og losji på guttehemmet i Cochabamba fram til jul – for å hjelpe seg selv til spanskkunnskap, samtidig som han hjelper andre! Slike gutter det vil gamle-Busten ha !!

Avskjeder er noe herk, men i ”min bransje” må man nødvendigvis igjennom det rett som det er.

Det blir en slags vane det óg, så det gikk uten for mye snørr og tårer da Øyvind og jeg vinket farvel til de frammøtte på flybalkongen. Vi måtte overnatte i Santa Cruz før hjemreisen, så det ble enda en kosekveld på ”Don Miguel” med venner og kjente. Og jammen dukket Reidun’s små sjarmører opp og fikk seg nok et skikkelig måltid under vesten!

Og dett var dett – stort, meget stort sett. Jeg kunne ha skrevet opp stolpe og ned vegg om alt jeg *ikke* har skrevet og beskrevet her, men nå har det altså blitt innpå 10 sider – klokka er blitt 0330, og jeg hører ymse småklynk inne fra soveværeslset om det ikke snart er på tide med ro i huset- ?

Og det er vel kanskje det. Men før jeg legger hodet på puta og drømmer meg tilbake til Marcelos biffer, bakruste campesinos eller hundrevis av ansikter og minner som dukker opp, må jeg få takke hver enkelt av dere som igjennom Boliviafamilien hjelper meg å hjelpe andre.

Ingen kan hjelpe alle, men all kan hjelpe noen! En hjertelig TAKK – og en riktig GOD JUL!